

INFORMACJA DOTYCZĄCA UPRAWNIENÍ WYBORCÓW NIEPEŁNOSPRAWNYCH W TYM O PRAWIE DO GŁOSOWANIA PRZEZ PEŁNOMOCNIKA ORAZ GŁOSOWANIA KORRESPONDENCYJNEGO W WYBORACH SAMORZĄDOWYCH, ZARZĄDZONYCH NA DZIEŃ 21-10-2018 R.

Niepełnosprawne osoby uprawnione są do udziału w wyborach na takich samych zasadach jak pozostałe osoby, jednakże przysługują im poniższe uprawnienia.

I. Prawo do uzyskiwania informacji o wyborach

Wyborca niepełnosprawny wpisany do rejestru wyborców w danej gminie ma prawo do uzyskiwania informacji o:

- 1) terminie wyborów oraz godzinach głosowania,
- 2) właściwym dla siebie okręgu wyborczym i obwodzie głosowania,
- 3) lokalach obwodowych komisji wyborczych znajdujących się najbliżej miejsca zamieszkania wyborcy niepełnosprawnego, w tym o lokalach przystosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych,
- 4) warunkach dopisania wyborcy do spisu wyborców w wybranym przez niego obwodzie głosowania na obszarze gminy właściwej ze względu na miejsce jego stałego zamieszkania,
- 5) komitetach wyborczych biorących udział w wyborach oraz zarejestrowanych kandydatach i listach kandydatów,
- 6) warunkach oraz formach głosowania.

Informacje te są przekazywane wyborcy niepełnosprawnemu, na jego wniosek, przez wójta telefonicznie lub w drukowanych materiałach informacyjnych, w tym w formie elektronicznej. We wniosku wyborca podaje nazwisko, imię (imiona) oraz adres stałego zamieszkania.

Wspomniane informacje są także dostępne w Biuletynie Informacji Publicznej gminy oraz podawane do publicznej wiadomości w sposób zwyczajowo przyjęty.

II. Prawo do głosowania przez pełnomocnika

Wyborcy z orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, a także wyborcy, którzy najpóźniej w dniu głosowania ukończą 75 lat, mają prawo do głosowania przez pełnomocnika. W celu sporządzenia aktu pełnomocnictwa wyborca składa wniosek w urządzie gminy, w której jest wpisany do rejestru wyborców, najpóźniej **do 12 października br.**

Do wniosku należy dołączyć:

- pisemną zgodę osoby mającej być pełnomocnikiem na przyjęcie pełnomocnictwa,
- kopię aktualnego orzeczenia właściwego organu orzekającego o ustaleniu stopnia niepełnosprawności, jeżeli osoba udzielająca pełnomocnictwa w dniu głosowania nie będzie miała ukończonych 75 lat;

Akt pełnomocnictwa jest sporządzany w miejscu zamieszkania osoby, która złożyła wniosek w tej sprawie lub w innym miejscu na obszarze gminy, jeżeli osoba ta zwróci się o to we wniosku o jego sporządzenie.

Akt pełnomocnictwa sporządzony przed pierwszym głosowaniem dotyczy również ponownego głosowania w wyborach wójta, jeżeli będzie ono przeprowadzone.

Z kolei wyborca, który przed pierwszym głosowaniem nie złożył wniosku o sporządzenie aktu pełnomocnictwa, może złożyć taki wniosek po dniu pierwszego głosowania - **najpóźniej do 26 października br.**

Pełnomocnikiem może być osoba wpisana do rejestru wyborców w tej samej gminie, co udzielający pełnomocnictwa do głosowania.

Pełnomocnikiem nie może być osoba wchodząca w skład obwodowej komisji dla obwodu głosowania osoby udzielającej pełnomocnictwa do głosowania, a także mężowie zaufania oraz kandydaci w tych wyborach

Pełnomocnictwo można przyjąć tylko od jednej osoby lub od dwóch osób, jeżeli co najmniej jedną z nich jest wstępny (ojciec, matka, dziadek, babka, itd.), zstępny (syn, córka, wnuk, wnuczka, itd.), małżonek, brat, siostra lub osoba pozostająca w stosunku przysposobienia, opieki lub kurateli w stosunku do pełnomocnika.

Pełnomocnictwa udziela się przed wójtem lub przed innym pracownikiem urzędu gminy upoważnionym przez wójta do sporządzania aktów pełnomocnictwa do głosowania.

Osoba uprawniona do udziału w wyborach ma prawo cofnięcia udzielonego pełnomocnictwa. Cofnięcie pełnomocnictwa następuje przez złożenie najpóźniej na 2 dni przed dniem głosowania tj. do dnia 19 października 2018 r., stosownego oświadczenia wójtowi gminy, w której sporządzono akt pełnomocnictwa, lub przez doręczenie takiego oświadczenia właściwej obwodowej komisji w dniu głosowania.

Osoba, która udzieliła pełnomocnictwa może głosować osobiście w lokalu komisji obwodowej, jeżeli wcześniej nie oddał głosu pełnomocnik. Głosowanie osobiste przez osobę, która udzieliła pełnomocnictwa powoduje jego wygaśnięcie.

Głosowania przez pełnomocnika nie przeprowadza się w: obwodach głosowania utworzonych w zakładach opieki zdrowotnej, domach pomocy społecznej, zakładach karnych i aresztach śledczych oraz domach studenckich, a także w obwodach głosowania utworzonych za granicą i na polskich statkach morskich.

Szczegółowe zasady w sprawie sporządzenia aktu pełnomocnictwa do głosowania określa rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 28 lipca 2011 r.

w sprawie sporządzenia aktu pełnomocnictwa do głosowania w wyborach: do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, do Parlamentu Europejskiego w Rzeczypospolitej Polskiej, do organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego oraz wójtów, burmistrzów i prezydentów miast (Dz. U. Nr 2015, poz.1724 ze zm.)

III. Głosowanie w lokalu komisji obwodowej przy użyciu nakładki na kartę do głosowania sporządzonej w alfabecie Braille'a

W lokalu wyborczym wyborca niepełnosprawny może także głosować przy użyciu nakładki na kartę do głosowania sporządzonej w alfabecie Braille'a. W dniu wyborów obwodowa komisja wyborcza wraz z kartą do głosowania wyda wyborcy niepełnosprawnemu, na jego prośbę, nakładkę na tę kartę. Po oddaniu głosu wyborca obowiązany jest zwrócić komisji obwodowej nakładkę na kartę.

IV. Korzystanie z pomocy innej osoby w trakcie głosowania w lokalu komisji obwodowej

Wyborcy niepełnosprawnemu, na jego prośbę, może pomagać w głosowaniu w lokalu wyborczym inna osoba, w tym także niepełnoletnia. Pomoc ta może mieć tylko techniczny charakter. Nie może ona polegać na sugerowaniu wyborcy sposobu głosowania lub na głosowaniu w zastępstwie tego wyborcy.

Dopuszczalne jest, aby na życzenie wyborcy niepełnosprawnego w pomieszczeniu za zasłoną przebywała osoba udzielająca pomocy. Osobą tą nie może być członek komisji, mąż zaufania ani obserwator społeczny.

Co ważne, na prośbę wyborcy niepełnosprawnego komisja jest zobowiązana do przekazania ustnie treści obwieszczeń wyborczych w zakresie informacji o komitetach wyborczych biorących udział w wyborach oraz o zarejestrowanych kandydatach i listach kandydatów.

V. Głosowanie w wybranym przez siebie obwodzie (lokalu wyborczym), w tym w lokalu dostosowanym do potrzeb osób niepełnosprawnych

Wyborca niepełnosprawny może głosować osobiście w lokalu wyborczym w obwodzie głosowania właściwym dla jego miejsca zamieszkania. Może także głosować w wybranym przez siebie lokalu wyborczym, w tym także w lokalu dostosowanym do potrzeb osób niepełnosprawnych.

W tym celu powinien on złożyć wniosek o dopisanie do spisu wyborców w wybranym przez siebie obwodzie głosowania w okręgu wyborczym właściwym ze względu na miejsce jego stałego zamieszkania. Wniosek składa się w urzędzie gminy najpóźniej w 5 dniu przed dniem wyborów tj. **do 16 października 2018 r.** Wniosek dotyczy również ewentualnego ponownego głosowania w wyborach wójta.

W przypadku przeprowadzania ponownego głosowania wyborca, który nie złożył wniosku o dopisanie do spisu wyborców w wybranym przez siebie obwodzie głosowania w okręgu wyborczym właściwym ze względu na miejsce stałego zamieszkania przed pierwszym

głosowaniem, może po dniu pierwszego głosowania zgłosić taki wniosek dotyczący ponownego głosowania, najpóźniej w 5. dniu przed tym głosowaniem tj. **do 30 października 2018 r.** Po złożeniu powyższego wniosku wyborca zostanie skreślony ze spisu wyborców w obwodzie właściwym dla miejsca stałego zamieszkania. Informacja o lokalach obwodowych komisji wyborczych dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych dostępna jest w Biuletynie Informacji Publicznej gminy oraz w obwieszczeniu wójta o numerach i granicach obwodów głosowania, najpóźniej w 30. dniu przed dniem wyborów.

VI. Głosowanie korespondencyjne dla osób niepełnosprawnych

Wyborcy z orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności mogą głosować w lokalu wyborczym lub korespondencyjnie.

Zamiar głosowania korespondencyjnego powinien być zgłoszony przez wyborcę Komisarzowi Wyborczemu w Radomiu II (ul. Żeromskiego 53 pok. 154, 26-600 Radom) najpóźniej do 8 października br.

Zgłoszenia można dokonać ustnie, pisemnie, faksem lub przez Internet. Zgłoszenie musi zawierać:

1. nazwisko,
2. imię (imiona),
3. imię ojca,
4. datę urodzenia,
5. numer ewidencyjny PESEL, a w przypadku obywatela Unii Europejskiej niebędącego obywatelem polskim numer paszportu lub innego dokumentu stwierdzającego tożsamość,
6. oświadczenie o wpisaniu do rejestru wyborców w danej gminie,
7. oznaczenie wyborów,
8. kopię orzeczenia o niepełnosprawności,
9. żądanie załączenia nakładki w alfabecie Braille'a, jeżeli jej sobie życzysz,
10. adres, na który ma być wysłany pakiet wyborczy.

Zgłoszenie zamiaru głosowania korespondencyjnego dotyczy jednocześnie ponownego głosowania (tzw. II tura) w wyborach wójta. W przypadku przeprowadzania ponownego głosowania wyborca, który nie zgłosił zamiaru głosowania korespondencyjnego przed pierwszym głosowaniem, może go zgłosić po dniu pierwszego głosowania - najpóźniej do 25 października br.